

Raad voor de
rechtspraak

De staatssecretaris van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport
drs. P. Blokhuis
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Afdeling strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

datum 6 augustus 2020
doorkiesnummer 088-361 33 17
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
cc De minister voor Rechtsbescherming
bijlage(n) 1
onderwerp Advies Reparatielwet Wvggz en Wzd

Geachte heer Blokhuis,

Bij brief van 25 juni 2020, ontvangen op 29 juni 2020, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake de wijziging van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten teneinde de uitvoering te vereenvoudigen en technische onvolkomenheden en omissies te herstellen (het 'Wetsvoorstel').

HET WETSVOORSTEL

Het Wetsvoorstel beoogt de uitvoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Wzd) te vereenvoudigen en enkele wetstechnische onvolkomenheden te herstellen.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

ADVIES

Wvggz, onderdeel K

In artikel 6:4, tweede lid, wordt 'in afwijking van het zorgplan' vervangen door ', in afwijking van het verzoekschrift, bedoeld in artikel 5:17, eerste lid, of de bijlagen, bedoeld in artikel 5:17, tweede tot en met vijfde lid,'.

Dit artikel maakt het mogelijk dat de rechter afwijkt van het verzoek, en zelfs meer kan toewijzen dan verzocht wordt. Dit, terwijl de verzoeker zelf, het Openbaar Ministerie (hierna: het 'OM'), in de meeste gevallen niet aanwezig zal zijn. De Raad vraagt zich af hoe de voorgestelde wijziging zich verhoudt tot

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 6 augustus 2020
pagina 2 van 5

de centrale, coördinerende en sturende rol van het OM en het, volgens het van toepassing zijnde burgerlijke procesrecht, in artikel 23 Rv neergelegde voorschrift dat de rechter niet meer mag toewijzen dan verzocht.

Verder impliceert de toevoeging dat de rechter kan afwijken van de bijlagen bedoeld in artikel 5:17, tweede tot en met vijfde lid, dat deze bijlagen leidend zijn bij de beoordeling van het verzoek. De Raad vraagt zich af hoe deze toevoeging zich verhoudt tot het uitgangspunt dat de rechter zijn beslissing geeft op basis van de inhoud van het verzoekschrift en geen oordeel geeft over de bijlagen.

Wvggz, onderdelen L en R

Ten aanzien van de zorgmachtiging in de zin van artikel 6:5, eerste lid, onderdeel a, wordt in de MvT voorgesteld om de verplichting te schrappen dat de officier van justitie uiterlijk vier weken voor het verstrijken van de geldigheidsduur van een zorgmachtiging een verzoek moet indienen voor een aansluitende zorgmachtiging. Voorgesteld wordt dat het verzoekschrift betreffende de aansluitende zorgmachtiging 'tot de dag voor het verstrijken van de zorgmachtiging' kan worden ingediend.

Op p. 10 van de MvT is dit als volgt verwoord:

'Daarnaast wordt voorgesteld om ten aanzien van een zorgmachtiging als bedoeld in artikel 6:5, eerste lid, onderdeel a de verplichting te schrappen dat de officier van justitie uiterlijk vier weken voor het verstrijken van de geldigheidsduur van een zorgmachtiging een verzoekschrift voor een aansluitende zorgmachtiging moet indienen teneinde de geldigheid van de lopende zorgmachtiging te verlengen tot de rechter op het nieuwe verzoekschrift heeft beslist.

(...)

Door deze verplichting te schrappen, kan het nieuwe verzoekschrift nog tot de dag voor het verstrijken van de zorgmachtiging worden ingediend (...).'

In de aangepaste wettekst - het voorgestelde artikel 6:6, onderdeel a - staat dat *'de geldigheidsduur is verstreken, tenzij de officier van justitie voordat de geldigheidsduur, bedoeld in artikel 6:5, onderdeel a, is verstreken, dan wel uiterlijk vier weken voordat de geldigheidsduur, bedoeld in artikel 6:5, onderdelen b en c, is verstreken, een nieuw verzoek voor een zorgmachtiging heeft ingediend, (...).'*

De voorgestelde wettekst kan onduidelijkheid en discussie opleveren, en kan ertoe leiden dat in de praktijk op het allerlaatste moment verzoeken worden ingediend. Om dit te voorkomen verdient het aanbeveling om de termijn te verduidelijken. De Raad adviseert om in artikel 6:6, onderdeel a, in de 1^e regel, na 'de officier van justitie' 'uiterlijk de werkdag' toe te voegen.

Wvggz, onderdeel Q en Wzd, onderdeel X

Ten aanzien van de onderdelen van het Wetsvoorstel die zien op het wisselen van inbewaringstelling (hierna: 'ibs') naar voortzetting crisismaatregel en andersom, merkt de Raad het volgende op:

- De beslistermijn voor de ibs verschilt van die van de crisismaatregel: op de ibs moet binnen drie werkdagen worden beslist en bij de crisismaatregel binnen drie dagen.
De Raad pleit voor uniformering op dit punt, waarbij de voorkeur uitgaat naar drie werkdagen.

Raad voor de
rechtspraak

datum 6 augustus 2020
pagina 3 van 5

- Ten aanzien van de vormen van verplichte zorg merkt de Raad op dat bij een ibs de verplichte zorg zich beperkt tot opname, terwijl bij de crisismaatregel sprake kan zijn van verschillende vormen van verplichte zorg. In de nieuwe medische verklaring die moet worden opgesteld (indien de eerdere verklaring niet door een psychiater is opgesteld) moet daar dan wel aandacht voor zijn. Er wordt volgens p. 12 van de MvT echter alleen een nieuwe verklaring opgesteld als de eerdere verklaring niet door een psychiater is opgesteld. Als de eerdere verklaring wel door een psychiater is opgesteld behoeft er geen nieuwe verklaring te komen, maar dat betekent wel dat de medische verklaring de andere vormen van verplichte zorg niet ondersteunt. Bij het wisselen van de Wzd naar de Wvggz zal er dus altijd een nieuwe medische verklaring moeten worden opgesteld, ook omdat de psychiater zich op grond van het voorgestelde artikel 7:1 derde lid ook moet uitlaten over de vormen van verplichte zorg.
- Ten aanzien van de indiening van het verzoek tot voortzetting van de crisismaatregel/ibs vraagt de Raad zich af wie dat verzoek indient en hoe de informatie-uitwisseling op dit punt verloopt: het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) weet van de ibs en het OM weet van de crisismaatregel, maar wordt van een ibs niet op de hoogte gesteld. Gelet op de korte beslistermijn moet wel snel gehandeld worden, zeker als er nog een nieuwe verklaring moet worden opgesteld. De Raad vraagt u om hier aandacht aan te besteden in de toelichting.

Wzd, onderdeel I:

De MvT vermeldt op p. 5 onder 2: *‘Tevens is gebleken dat zich (crisisachtige) situaties voordoen waarbij het in het belang van de cliënt is dat zorgprofessionals acuut, buiten het zorgplan om, kunnen optreden. Het aanvankelijk vereiste van een schriftelijke beslissing van de zorgverantwoordelijke voorafgaand aan het verlenen van de acute onvrijwillige zorg word in dit wetsvoorstel losgelaten om te voorkomen dat zich de onwenselijke situatie van handelingsverlegenheid manifesteert. Als alternatief wordt voorgesteld dat de zorgverantwoordelijke de beslissing zo spoedig mogelijk moet vastleggen.’*

De Raad adviseert om in plaats van ‘zo spoedig mogelijk’ een concrete termijn op te nemen, bijvoorbeeld ‘binnen één werkdag’.

WERKLAST

De Raad verwacht geen substantiële werklastgevolgen ten gevolge van het Wetsvoorstel.

Hoewel het hierbij ter consultatie voorgelegde Wetsvoorstel geen noemenswaardige gevolgen heeft voor de werklast van de gerechten, leidt de uitvoering van de Wvggz en Wzd in brede zin wél tot een aanzienlijke verzwaring van de werklast bij de gerechten. Om deze meerkosten inzichtelijk te maken is in overleg met het ministerie van Justitie en Veiligheid afgesproken om de uitvoering van genoemde wetten te monitoren. De uitkomsten van die monitor kunnen aanleiding geven tot het herformuleren van de eerder ingediende claim.

CONCLUSIE

Raad voor de
rechtspraak

datum 6 augustus 2020
pagina 4 van 5

De Raad voor de rechtspraak heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Wetsvoorstel, maar geeft u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken en/of aan te passen.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. H. Rappa-Velt
Lid Raad voor de rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 6 augustus 2020
pagina 5 van 5

BIJLAGE: WETSTECHNISCH EN REDACTIONEEL COMMENTAAR

Wzd, onderdeel C

Vermeld wordt dat in artikel 5, tweede lid, na de tweede volzin een volzin wordt toegevoegd, luidende: *‘De zorgverantwoordelijke draagt tevens zorg voor de naleving van nadere regels over het opstellen, vaststellen, uitvoeren, evalueren en aanpassen van zorgplannen die bij algemene maatregel van bestuur kunnen worden gesteld.’*

Het tweede lid van artikel 5 heeft echter maar één volzin, geen twee. Ook in de spoedreparatiewet is geen volzin aan dit artikel toegevoegd.

Wvggz, onderdeel L en R

Op p. 11 van de artikelsgewijze toelichting staat een onjuistheid in de tweede alinea, in de tweede zin: *‘Deze aansluitende zorgmachtigingen bevinden zich niet aan het begin van een zorgtraject en kennen een langere looptijd van maximaal twee, respectievelijk vijf jaar, waardoor inmiddels meer kennis en ervaring is opgedaan over betrokkene en zijn zorgbehoefte’.*

In plaats van ‘een langere looptijd van maximaal twee, respectievelijk vijf jaar’, moet hier staan ‘een langere looptijd van maximaal twaalf maanden, respectievelijk twee jaar’.